

14.3 (a) Wczesna ciąża psa, około 20 dnia ciąży. Grzbietowo, wewnątrz pęcherza płodowego widoczny jest biegun zarodkowy, średnica pęcherza płodowego wynosi 0,59 cm (pomiędzy kursorami). (b) Obraz płodu psa w zaawansowanej ciąży. Kursory ilustrują prawidłowy sposób pomiaru wielkości dwuciemieniowej, która wynosiła 1,22 cm. Widoczne jest kostnienie szkieletu. (Dzięki uprzejmości: T. Baker).

Z tego powodu należy wykonać pełne badanie kliniczne, które potwierdzi, że kotka jest zdrowa oraz, że faktycznie jest w ciąży. Badanie pozwoli także na wykrycie objawów zbliżającego się porodu lub pozwoli stwierdzić, że poród się rozpoczął, ale jego objawy zostały przeoczone.

Stężenie progesteronu

U sukki pomiar stężenia progesteronu w surowicy pozwala ocenić, czy poród się zbliża. Poziom progesteronu spada około 24–36 godzin przed porodem. Wysokie stężenie progesteronu w surowicy wskazuje, że poród nie zbliża się, podczas gdy niskie stężenie progesteronu oznacza, że poród niedługo się rozpocznie lub powinien być się rozpoczął. Wartości pośrednie są trudne do interpretacji. Stężenie progesteronu w surowicy można łatwo mierzyć za pomocą testu immunoenzymatycznego (ELISA). U suk, u których ciąża nie jest przenoszona, stężenie progesteronu jest wysokie, natomiast w przypadku pierwotnej atonii macicy stężenie progesteronu jest niskie. Stężenie progesteronu w surowicy suk nieciążarnych może być zarówno niskie, jak i wysokie, ponieważ faza lutealna u suk, które

są w ciąży, oraz tych, które nie są szczenne, jest bardzo podobna. U kotek, które nie są w ciąży, stężenie progesteronu w surowicy jest niskie, pod warunkiem, że nie wystąpiła kolejna ruja i nie doszło do owulacji.

Ciężki poród

Ciężki poród jest to poród o nieprawidłowym przebiegu, którego konsekwencją jest utrudnione wyparcie noworodka. Zaburzenia przebiegu porodu muszą być rozpoznane szybko, pozwala to na wdrożenie leczenia farmakologicznego lub chirurgicznego i zminimalizowanie niekorzystnych konsekwencji. Rozpoznanie przyczyny ciężkiego porodu pozwala na podjęcie najtrafniejszych decyzji terapeutycznych.

Etiologia

Przyczyną ciężkiego porodu mogą być czynniki matczyne (pierwotna atonia macicy, nieprawidłowości anatomiczne kanału rodowego, powikłania śródporodowe), czynniki płodowe (płody bezwzględnie za duże, nieprawidłowa postawa lub ułożenie płodu, anomalie budowy) lub połączenie tych czynników (ryc. 14.4). Do skutecznego rozwiązania ciężkiego porodu konieczne jest prawidłowe rozpoznanie czynników odpowiedzialnych za jego wystąpienie.

Czynniki matczyne

Najczęściej występującą przyczyną ciężkiego porodu jest atonia macicy. Pierwotna atonia macicy całkowicie uniemożliwia wyparcie płodów. Uważa się, że jest to zaburzenie wieloczynnikowe, u którego podstaw leżą zaburzenia metabolizmu na poziomie komórkowym. W skrócie, dochodzi do zaburzeń wytworzenia

Przyczyna	Suka (%)	Kotka (%)
Matczyne	75,3	67,1
Całkowita pierwotna atonia macicy	48,9	36,8
Częściowa pierwotna atonia macicy	23,1	22,6
Zbyt wąski kanał rodny	1,1	5,2
Skręt macicy	1,1	–
Wypadnięcie macicy	–	0,6
Uwięźnięcie macicy	–	0,6
Wielowodzie	0,5	–
Przegrody w pochwie	0,5	–
Płodowa	24,7	29,7
Nieprawidłowe położenie	15,4	15,5
Wady wrodzone	1,6	7,7
Płód bezwzględnie za duży	6,6	1,9
Śmierć płodu	1,1	1,1

14.4 Częstość występowania różnych przyczyn ciężkiego porodu u suk i kotek. (Z: Ekstrand i Linde Forsberg, 2008 oraz Walett Darvelid i Linde Forsberg, 2008).